

**T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

ESAS NO : 2024/51
KARAR NO : 2024/295
KARAR TR : 08/07/2024

ÖZET: Kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olan İSKİ'nin hizmetkusurundan kaynaklı zararın tazmini talebiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : O.G
Vekili : Av. S.S
Davalı : İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. N.Y

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili 15/08/2022 tarihinde İstanbul'da meydana gelen yoğun yağış sebebiyle, kanalizasyon giderlerinde oluşan geri tepme sonucunda müvekkilinin konutunu lağım suyu bastığını, konutta bulunan tüm eşyalarının zarar gördüğünü, kendisinin söz konusu olay nedeniyle üst solunum yolu enfeksiyonu geçirerek hastaneye kaldırıldığını, manevi bütünlüğünün zarar gördüğünü, oluşan zararların idare tarafından karşılanması için 22/09/2022 tarihinde idareye dilekçeyle başvuru yapıldığını, 10/11/2022 tarihinde idarece verilen cevapta idarenin herhangi bir kusuru bulunmadığını bildirdiğini beyanla, oluşan zararda idarenin hizmet kusuru bulunduğunu iddia ederek, şimdilik 5.000 TL maddi, 15.000 TL manevi zararın tazmini isteniyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 10. İdare Mahkemesi 13/11/2023 tarih ve E.2023/82, K.2023/2525 sayılı karar** ile, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-amaddeleri uyarınca görev yönünden reddine kesin olarak karar vermiş, karar istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davalı kamu kurumu olup kamu hizmeti niteliğindeki çalışmalarını 'özel hukuk kuralları kapsamında yapmaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 16. maddesinde; kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların dahi tacir sayılacakları belirtilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da, İSKİ Genel Müdürlüğünün genel kurul, yönetim kurulu ve genel müdürlük ile yönetileceği, denetçileri vasıtasıyla denetleneceği, yıllık çalışma ve yatırımlarının bilançolarda belirlenerek genel kurulun onayına sunulacağı ve bütçesinin kamu iktisadi teşebbüslerinde uygulanan bütçe formülünde düzenleneceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün de 2560 sayılı Kanun kapsamında bir kamu kurumu olduğu ve kamu hizmeti yaptığı ancak, çalışmalarının özel hukuk hükümlerine bağlı bulunduğu ve tacir sıfatını taşıdığı kabul edilmelidir.

Davalının haksız eylem teşkil eden faaliyetinden kaynaklanan bu uyuşmazlığın da yerleşik yargısal uygulamalarda görüldüğü gibi, adli yargı yerinde çözülmesi gerekir (HGK'nın 21/09/1983 gün ve 1980/11-2721; 1983/823 ile 29/11/1995 gün ve 1995/11-647; 1995/1043 sayılı kararları).

Nitekim, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesinin 19/07/2023 gün ve E:2023/2418, K:2023/2414 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddine..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **İstanbul Anadolu 29. Asliye Hukuk Mahkemesi 08/01/2024 tarih ve E.2023/457 sayılı karar** ile, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Kamu hizmeti yürüten idarenin bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan dava, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, bu hizmetin yürütülmesinde hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasını gerektirmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Kanun'un ilgili maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görülmesinde ve çözümünde idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Somut olaya gelince, davacının ikametine 16/05/2021 tarihinde atık su dolması nedeniyle davalı idare tarafından çalışma yapıldığı, bu çalışmaya rağmen 15/08/2022 tarihinde davacının ikametene yeniden lağım suyu dolduğu iddia edilmiştir.

Davalı İSKİ'nin 02/01/2024 tarihli yazı cevabı ekinde bulunan arıza kaydında 12/08/2022 tarihinde davacının adresinde kanal bacası temizliği ve rögar kapağı değişikliği işlemi yapıldığı, bu işlemde 3 gün sonra davacının ikametinde su baskını yaşandığı, buna göre davalı idarenin atık su hattında yaptığı çalışma nedeniyle aynı zararın tekrarlandığı sabittir.

İdare Mahkemesince verilen kararda bu hususta açık bir gerekçe yazılmadığı ve bu yönde yeterli bir inceleme yapılmadığı, davalı kurumun 12/08/2022 tarihinde yaptığı bakım işleminden sonra davacının ikametinde meydana gelen zararın hizmet kusuruna dayalı tam yargı davası şeklinde idari yargıda görülmesi gerektiği anlaşılmakla olumsuz görev uyuşmazlığı meydana gelmiştir.

...
O halde 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince somut uyuşmazlıkta idari yargı yolunun görevli olduğu gözetilerek, derdest bulunan dava dosyasındaki yargılamayı durdurmak suretiyle küll halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi açısından eldeki dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi, yargı yolu hakkında verilecek kararın beklenerek sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

Yukarıda izah edilen sebeplerle İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 2023/82 Esas sayılı dosyasının aslının celp edilerek 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, uyuşmazlık çözümlenene kadar eldeki dosyada başkaca bir işlem yapılmamasına karar vermek gerekmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1-Olumsuz görev uyuşmazlığı hakkında karar vermek üzere 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine,

2-İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 2023/82 Esas sayılı dosyasının ASLININ mahkememize gönderilmesinin istenilmesine,

3-Eldeki dosyada yapılacak yargı işlemlerinin 2247 sayılı Kanun'un 19/1. maddesi gereğince uyuşmazlık çözümlenene kadar ertelenmesine,

Dair, dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda karar verildi..."

5. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 21 ve 16. maddeleri uyarınca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile Danıştay Başsavcısının yazılı düşünceleri istenmiştir .

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Bilindiği gibi, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin (İBB) su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanlar devralmak ve bir elden işletmek üzere İSKİ Genel Müdürlüğü kurulduğu, İSKİ'nin, İBB'ye bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olduğu, İSKİ personelinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabi bulunduğu belirtilmiştir; 2. maddesinin birinci fıkrasının (b bendinde "b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu suların yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek," (d) bendinde "Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alan içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak" İSKİ'nin görev ve yetkileri arasında sayılmış; 4. maddesinde, İBB Meclisinin, İSKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkili olduğu açıklanmış, Ek 5. maddesinde (05.06.1986 - 3305/3 md. ile gelen Ek 4 madde hükmü olup madde

numarası teselsül ettirilmiştir.), bu Kanun'un diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı belirtilmiştir.

2560 sayılı Kanun'un 1. maddesinin açık hükmü karşısında davalı İSKİ Genel Müdürlüğünün bir kamu tüzel kişisi olduğu ve bir kamu hizmetin ifası ile görevlendirildiği kuşkusuzdur.

İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projenin hukuka aykırı olduğu nedeniyle iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacak davalar ile idarenin aynı plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak davaların görüm ve çözümünün, iptal ve tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Olayda, davacıya ait evde, kanalizasyon şebekesinin yetersiz kalması sonucu biriken yağmur sularını tahliye edememesi ve biriken yağmur sularının bina içerisine girişi ile gerçekleştiği iddia edilen olay sonucu evde meydana gelen toplam zararın faiziyle birlikte tazmini istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış olup, bununla birlikte idarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişinde nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusurunun hizmetin kötü işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleştiği ve bunun idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açtığına kuşku bulunmamaktadır.

Öte yandan, kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin, hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde "İdari dava türleri" arasında sayılan "İdari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası" kapsamında, idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 28.11.2022 tarihli ve 2022/366 E., 2022/629 K. sayılı kararında da benzer hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davalı idarenin hizmet kusuru nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemi niteliğindeki davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu nedenle, İstanbul Anadolu 29. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun kabulüyle, İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 13.11.2023 tarihli ve 2023/82 E., 2023/2525 K. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir..."

B. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

7. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Anayasanın 125. maddesi uyarınca idare, kamu hizmetini yürüttüğü sıradaki eylemleri nedeniyle kişilerin uğradıkları zararları tazminle yükümlüdür.

2560 sayılı Kanunla kurulmuş olan su ve kanalizasyon idarelerinin kamu tüzel kişisi oldukları ve yapmakla yükümlü bulundukları alt yapı hizmetlerinin kamu hizmeti niteliğinde olduğu açıktır. Bir başka anlatımla, su ve kanalizasyon idareleri kamu hizmeti niteliği taşıyan alt yapı hizmetlerini idare hukuku ilke ve kurallarına göre kamusal yetki kullanarak yapmak ve sürdürmekle görevli kılınmıştır. Bu itibarla kanunen yürütmekle yükümlü kılındıkları görevler açısından bu idareler Türk Ticaret Kanununa göre tâcir sayılamayacakları gibi özel hukuka tâbi bazı iş ve işlemlerinin mevcut olması kamu hizmeti niteliği taşıyan alt yapı hizmetlerinden doğan sorumlulukları bakımından idare hukuku ilke ve kurallarına tâbi tutulmalarına engel teşkil etmemektedir.

Davalı idarenin sorumluluğunda bulunan kanalizasyonun tıkanması nedeniyle davacının evini su basması sonucunda uğranıldığı ileri sürülen maddî ve manevî zararlara ilişkin tazmin sorumluluğu, özel hukuktan kaynaklanan bir sorumluluk olmayıp davalı idarenin alt yapı hizmetini kusurlu yürütmesinden kaynaklandığı iddiasına dayandığından, idare hukuku kurallarına göre değerlendirilmesi gereken bir sorumluluktur.

Bu itibarla, uğranıldığı ileri sürülen zarar, 2560 sayılı Kanun uyarınca kamu tüzel kişisi olarak kurulmuş olan İSKİ Genel Müdürlüğü'nün anılan Kanunla belirlenmiş olan alt yapı tesisini kurma ve işletme görevi kapsamında sunmuş olduğu kamu hizmetinin kötü işlemesi, hiç işlememesi ya da eksik işlemesi biçiminde ortaya çıkan hizmet kusuru veya başka nedenlerle idarenin kusursuz sorumluluğu bulunup bulunmadığının tespitini gerektirdiğinden ve bu hususların belirlenmesi idare hukuku esaslarına göre yapılabileceğinden, İdarî eylemden doğan zararın tazmini talebiyle açılan bu davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinin (1-b) işaretli bendi uyarınca İdarî yargı mercii görevli bulunmaktadır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin 27/02/2023 tarihli ve E:2022/758, K:2023/109 sayılı kararı da bu yöndedir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde İdarî yargının görevli olduğu düşünülmektedir..."

IV. İLGİLİ HUKUK

8. Anayasa'nın "Yargı yolu" başlıklı 125. maddesinin yedinci fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir :

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

10. 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Kuruluş" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 7/2/1983-KHK 56/1 md.; Aynen kabul: 23/5/1984 - 3009/1 md.)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü bu Kanunda İSKİ olarak anılır.

Genel Müdürlüğün hizmeti, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin görev alanı ile sınırlıdır. Ancak, şehrin yararlandığı su kaynaklarının korunmasına ilişkin hizmetler, büyük şehir belediye sınırları dışında da olsa bu kuruluş tarafından yürütülür. Ayrıca İçişleri ile Bayındırlık ve İskan bakanlıklarının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu anasistem ile ilgili başka belediye ve köylerin su ve kanalizasyon işlerini de bu Genel Müdürlüğe verebilir.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi, İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. İSKİ personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. "

11. 2560 sayılı Kanun'un "Görev ve yetkileri" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"İSKİ'nin görev ve yetkileri şunlardır:

a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

c) Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyıların ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

e) Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, İSKİ'nin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmek,

f) Kuruluş amacına dönük çalışmaların gerekli kılması halinde her türlü taşınmaz malı kamulaştırmak veya üzerinde kullanma hakları tesis etmek."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/07/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, Asliye Hukuk Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemeye adli yargı dosyasının ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüştüğü düşünüldü:

14. Dava, aşırı yağış ve kanalizasyonun tıkanması nedeniyle davacının evini su basması sonucu uğranılan zararın, olayda kusur ve sorumluluğu bulunduğu iddiasıyla davalıdan tazmini istemiyle açılmıştır.

15. Dava dosyasının incelenmesinden; davacının kiracı olarak oturduğu ikamette 15/08/2022 tarihinde meydana gelen yoğun yağış nedeniyle kanalizasyonunun tıkanması sonucu oturduğu evi su bastığı, eşyalarının zarar gördüğü anlaşılmıştır .

16. Kamu hizmetini yürüten davalının bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, bu hizmetin yürütülmesinde hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir.

17. İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projenin hukuka aykırı olduğu nedeniyle iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacak davalar ile idarenin aynı plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak davaların görüşüm ve çözümünün, iptal ve tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmazla kamulaştırmaz el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'ive meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

18. Kamu hizmetinin sunulması esnasında, hizmetin hiç işlememesi, geç işlemesi, kötü işlemesi gibi durumlar, idarenin hizmet kusuru olarak adlandırılır. Bu kapsamda bireyler nezdinde gerçekleşen zararların da, idarenin kusura dayanan sorumluluğu sebebiyle tazmini gerekmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Kanun'un ilgili maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüşüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

19. Buna göre yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve yerleşik içtihatlar uyarınca, kamu tüzel kişiliğini haiz İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün, faaliyet alanı içerisine giren kamu hizmetini yerine getirirken olduğu iddia edilen zararın tazmini istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul Anadolu 29. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile; İstanbul 10. İdare Mahkemesinin 13/11/2023 tarih ve E.2023/82, K.2023/2525 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul Anadolu 29. Asliye Hukuk Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, İstanbul 10. İdare Mahkemesince verilen 13/11/2023 tarih ve E.2023/82, K.2023/2525 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/07/2024 tarihinde Üye Nilgün TAŞ'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Davacı tarafından açılan iş bu davada, davalı İstanbulSu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğunda bulunan davalı idarenin hizmet alanı kapsamındaki ikamette yoğun yağış nedeniyle kanalizasyon tıkanması nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır .

Dava konusu uyuşmazlığa baktığımızda TBK'nın 49. maddesi gereğince bir haksız fiil söz konusudur. TBK'nın 49/1. maddesinde aynen “ kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür” ifadesi yer almaktadır. Davaya konu olayda haksız fiilden kaynaklanan tazminat istemi olduğu konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Uyuşmazlık konusu itibariyle değerlendirildiğinde, özel hukuktan kaynaklanan ve yine özel hukuk hükümlerine göre çözümlenmesi gereken bir uyuşmazlık olduğu anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın taraflarına baktığımızda bir dvacının gerçek kişi, davalının ise özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren kamu hukuku tüzel kişisi olduğu konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Uyuşmazlık açısından davalının vasfı daha önemli olup, davalı özel kanunla kurulan bir kamu hukuku tüzel kişisidir.

Davalılardan İski Genel Müdürlüğü, bir kamu kurumudur ve İstanbulBüyükşehir Belediyesi'ne bağlıdır. Davalı kamu kurumu olup kamu hizmeti niteliğindeki çalışmalarını özel hukuk kuralları altında yapmaktadır. TTK'nın 16. maddesinde, kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümleri dairesinde idare edilmek ve ticari şekilde işletilmek üzere devlet, vilayet, belediye gibi kamu tüzel kişileri tarafından kurulan teşekkül ve müesseselerin dahi tacir sayılacakları belirtilmiştir.

Bu açıklamalar ışığında, davalılardan İSKİ'nin bir kamu kurumu olduğu ve kamu hizmeti yaptığı; ancak, çalışmalarının özel hukuk hükümlerine bağlı bulunduğu ve tacir sıfatını taşıdığı benimsenmelidir. Haksız eylem niteliğindeki tutumundan kaynaklanan uyuşmazlığın da, adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekir. Bu yönde yargısal uygulamalar yerleşiktir. (HGK' nun 21.9.1983 gün ve 1980/11-2721; 1983/823 ile 29.11.1995 gün ve 1995/11-647; 1995/1043 sayılı kararları).

İdari yargı yerlerinde açılacak davalarda husumetin kimlere yönelileceğini düzenleyen 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2. maddesi gereğince idari yargı yerlerinde sadece ilgili idareye karşı dava açılabilir. Özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler hakkında idare mahkemelerinde dava açılmaz. Davacı, faaliyetini özel hukuk hükümlerine göre yürüten davalının haksız eylemi nedeniyle zarara uğradığını ileri sürüp istekte bulunduğu göre davanın görüm ve çözüm yeri idari yargı yeri olmayıp adli yargı yeridir(Y. 4. HD, 19.02.2014 Tarih ve 2014/2006 E, 2014/2735 K).

Tüm bu hususlar dikkate alındığında, davaya konu uyuşmazlığın adli yargının görev alanına girdiğini düşündüğümünden sayın çoğunluğun aksi yöndeki görüşüne katılmıyorum.

Üye
Nilgün TAŞ